

LÓRINCZ P. GABRIELLA

ÁTLÁTOK RAJTAM

Jókai Anna *Átvilágítás* című kötetéhez nem lehet felszínesen vagy hétköznapi gondokkal telten közelíteni – csak mindenre nyitottan, hiszen a szerző már az első oldalon leszögezi: kézikönyvként akarja hátrahagyni életrajzát; az elmúlás gondolatával barátkozva is jót akar tenni olvasóival. Az első sortól az utolsóig végig jelen van az isteni békesség, ami a lehető leggyalázatosabb körülmények között is segít túlélni, talpra állni és fölemelkedni, följebb minden vártnál. A gyermekkorról szólva nem a hétköznapi dolgokról ír, nem rejtegeti a szülők földhözragadtságát, a nélkülözést, az anyai majomszeretetet, mellyel fojtogatja másodszülöttjét, Anikót. Ez a szeretet nem csupán óvni, de uralkodni is akart volna a gyermek Jókai Annán. Bár háború és szegénység lengte körül a fiatal nővé cseperedő írót, sehol nem látunk keserűséget. A kacérságot tanulgató, a világgal szembeszegülő tinivel, az örökösen vívódó, megszelídíthetetlen leányzóval találkozunk itt, leplek nélkül. Az ifjú nőként megélt nehézségek, szerelmek, gyermekvállalás, a teljes és hiánytalan élet mind megadatott Jókai Annának, még akkor is, ha több rög volt ezen az úton, mint virág. Nem csupán asszony- és anyaszerepben, de nőként is közel enged magához a szerző; a könyv olvasása közben szinte eszünkbe sem jut, hogy valójában egy életrajzot tartunk a kezünkben. Olyan mélységekig enged bepillantani emlékeibe, hogy szinte magunkénak érezhetjük azokat; stílusa hiteles és valós. Ötvenhat zűrzavara, a magánélet zivatáros hétköznapijai, a lélekre nehezedő emlékek tették Jókai Annát azzá, akire egy nemzet felnézett. A Szociális Foglalkoztató, az elvtárs szó úgy lopja be magát a szövegbe, ahogyan annak idején az egész rendszer beférkőzött az emberek életébe. Bár egy mai fiatalnak ezek nem sokat mondanak, de azok, akik megélték a korszakot, ráismerhetnek akkori hétköznapijakra. A valós pályára lépés idején, ami már nem csupán írogatás, kétgyermekes édesanyaként láthatjuk Jókai Annát. Az anyaság, ahogyan az írás is, teljes embert igényel – hangzik el a könyvben, s az állítást a valóság is alátámasztja. A nővé érés, az irodalmi pályán való elindulás, az antropozófiai fordulat szinte egy időben, robbanásszerűen következett be Jókai Anna életében. A folyóiratokban való közlések után sorra

napvilágot látott kötetek, a siker és a nyüzsgő hétköznapok kavalkádjának leírása teszi még olvasmányosabbá a kötetet. Hírnév, nagy példányszám-ban megjelenő könyvek, közönségtalálkozók: minden, amit egy szerző kívánhat magának, de mindezekkel egyetemben megjelennek az álbarátok, a hamis kigyó-íróársak is. Olyasmit is megtudtam, amit nem akartam... Ám nem sekélyesedik el a szerző élete, egyre több helyre jár író-olvasó találkozókra, hamar átlátja, hogy nem csupán mondanivalója van, hanem a léleképítés, az emberekkel való találkozás a kulcsa a jövő megváltoztatásának, az emberi lélek felébresztése akkor is, ha az illető börtönben sínylődik vagy egy gép mellett tölti a napjait. Közlendője nem csupán szavakból állt, mélyen átérezte a szegénységet, a fájdalmat, a kegyetlen sorsot. Bár egy egész ország szeretete övezte az írónőt, a közvetlen történetek gyakran sodorták mélypontra. Az írás fájdalomcsillapítóként hatott, valós gyógyszer volt. A nehézségek, az irodalmi életben való fáradságos munka, a sokszor kudarcba fulladt emberi kapcsolatok hányattatása között mégis elérkezik a csoda. Egy olyan férfi mellett talál Jókai Anna igaz boldogságra, akire már nem is várt. Az ezt követő időszak egy kiegyensúlyozott, lelki békére lelt Nőt mutat be az olvasónak. Az irodalommal bőségesen megtöltött élet kiteljesedik valós szeretettel, felülírva minden rosszmájúságot. A Magyar Írószövetségben végzett áldozatos munka, a legnehezebb időkben való helytállás, a szakadás, folyóiratok életre hívása, mind részletesen átvilágításra kerül. Ugyanakkor a politika alakulása, nevek és pártok színrelépése, harcok és csaták élethű emlékezésben tárulnak elénk, melyek által talán könnyebben megérthetjük a napjainkban zajló eseményeket is. Innentől felgyorsul a könyv, olvasóját szinte gyorsabb lapozásra készítette – bár egyre kevésbé várjuk a befejezést. A világhírűvé vált Jókai Anna élete és a történelmi háttér tisztán tárul elénk. Jó szívvel ajánlom e könyvet: olvassuk és világítsuk át magunkat, érjen célta az írás, legyen útmutató, legyen elvetett mag, mely jó földbe kerül!

(Széphalom Könyvműhely, 2017.)